

De volgende stap

- *Logica brengt je van A naar B. Verbeelding brengt je overal*

Transformatieplan Drentse jeugdzorg 2012 - 2016

DRENTSE PILOT JEUGD

Inhoud

INHOUDSOPGAVE	2
INLEIDING	3
<ul style="list-style-type: none"> • Inleiding • Doel van de opdracht • Het decor • Samenhang van de transformaties • Visie op transformaties	
HET LANDELIJKE KADER	6
<ul style="list-style-type: none"> • Landelijk tijdpad • Samenwerking op bovenlokaal niveau • Risicoanalyse	
VAN DENKEN NAAR DOEN	7
<ul style="list-style-type: none"> • Bovenlokale samenwerking • Monitor • Gezamenlijke visie en uitgangspunten • De Drentse praktijk • Drenthe als koploper • Projectorganisatie Drentse pilot jeugd	
OPDRACHTEN	10
<ul style="list-style-type: none"> • Lokaal niveau • Bovenlokaal niveau • Overdracht van deskundigheid	
RESULTAAT	13
BEGROTING	14
Bijlage 1	
AANZET RISICOANALYSE	15
Bijlage 2	
SPOORBOEKJE DRENTSE PILOT JEUGD	18
Bijlage 3	
PROJECTORGANISATIE DRENTSE PILOT JEUGD	23
Bijlage 4	
LOKALE OPDRACHT – NADERE UITWERKING	27
Bijlage 5	
LOKALE OPDRACHTEN – NADERE UITWERKING	29
Bijlage 6	
AFKORTINGENLIJST	36

Inleiding

Dit plan is een uitwerking van de door de Drentse gemeenten en de Provincie Drenthe onderschreven notities “Opvoeden Versterken”¹ en de daartoe naar een praktijkscenario vertaalde notitie “Als jeugd en toekomst tellen, nabij zijn en aansluiten met positief jeugdbeleid”². Tevens is het een vervolg op het door de portefeuillehouders vastgestelde “Drentse Pilot Plan jeugd, meetbaar beter”³. Tenslotte is het een nadere uitwerking van de landelijk – door VWS in samenwerking met VNG en IPO – opgestelde transitieagenda Jeugdzorg⁴.

Doel van de voorliggend transformatieplan is om via een activiteitenplanning voor 2012-2016 de Drentse zorg voor jeugd in het perspectief van de transformatie van de jeugdzorg toekomstbestendig te maken.

Het Transformatieplan Drentse Jeugdzorg strekt zich uit over de hele transitieperiode tot aan het moment van overdracht (vooralsnog 1 januari 2015). Het betreft, net zoals de landelijke transitieagenda, uitdrukkelijk een groeidocument, omdat op dit moment nog niet alle activiteiten tot en met 2015 kunnen worden overzien en uitgewerkt.

Zoals vermeld is het landelijke transitieagenda/-plan richtinggevend voor het Drentse transformatieplan. Daar waar in de transitieperiode zelfstandige keuzes gemaakt kunnen/moeten worden zal vanuit de projectorganisatie nadere besluitvorming aan gemeenten en provincie worden gevraagd.

De transformatie zal alleen succesvol zijn wanneer - met de lokale autonomie en gemeenschap als vertrekpunt – nauw wordt samengewerkt tussen de drie overheidslagen die primair verantwoordelijk zijn voor de stelselwijziging. Deze verantwoordelijkheden staan nader beschreven in de landelijke transitieagenda (pagina6/7)

Aanleiding

Drie omvangrijke decentralisaties of transformaties staan in het sociaal domein op het programma. Ieder afzonderlijk en in onderlinge samenhang hebben zij grote gevolgen hebben voor de verantwoordelijkheden van de gemeenten: de invoering van de Wet werken naar vermogen (Wwnv), de overgang van Begeleiding (individueel en in groepsverband: dagbesteding) uit de AWBZ naar de Wmo en de overname van de gehele zorg voor de jeugd. Hiermee en met de huidige taken uit de Wet werk en bijstand (Wwb) en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) worden gemeenten verantwoordelijk voor vrijwel de gehele (niet-medische) ondersteuning van de burger.

Er is niet alleen een sterke samenhang, maar ook overeenkomst in doelstellingen – ondersteuning voor de minder redzame burger en bevordering participatie – en er is veel overlap in doelgroepen. De gemeente krijgt hiermee de kans een ontkokerd lokaal stelsel van maatschappelijke ondersteuning in te richten voor alle leefgebieden van de burger.

---

¹ “Opvoeden Versterken”, uitgebracht door de VNG, opgesteld door prof. Drs. T.A. van Yperen en drs. P.M. Stam, november 2010.

² Als jeugd en toekomst tellen, 2011, P.M. Stam en P.P.J. Doodkorte

³ Drentse pilot van plan jeugd, meetbaar beter. Door de Drentse portefeuillehouders vastgesteld in 2010.

⁴ Transitieagenda jeugdzorg. VWS, VNG, IPO januari 2012.

Het financieel belang van de resultaten van deze drie decentralisaties is groot voor de gemeenten: het sociaal domein zal op termijn ca. 50 - 60% van de gemeentelijke begroting gaan uitmaken.

De samenhangende transformaties (inclusief invoering Passend Onderwijs)

Zorg voor de jeugd.

In de discussie over een betere werking van de zorg voor jeugd wordt grote betekenis gehecht aan de versterking van de pedagogische infrastructuur aansluitend op en in de directe woon- en leefomgeving van ouders en kinderen. Daarmee wordt bedoeld de versterking en ondersteuning van de opvoeding van ouders en het erkennen van de opvoedkundige verantwoordelijkheden van maatschappelijke organisaties, zoals scholen, die direct met jeugdigen werken. Gebiedsgebonden en vindplaatsgericht werken sluit hier direct op aan.

De doelstelling is het doorbreken van het te snel opschalen van een vraag of probleem door ouders en door 1ste lijns medewerkers naar de specialistische zorg (gekend als de 2de lijn). Deze opgave heeft naast een cultuurdimensie ook een systeemdimensie. Het vigerende systeem bevat onvoldoende prikkels voor oplossingen in de 0de en 1ste lijn.

Binnen het perspectief van een overgangperiode van enkele jaren blijft de provincie tot het moment van daadwerkelijke overdracht aan de gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdzorg. In de komende jaren wil de provincie samen met de gemeenten en – waar aangewezen de regio's – de transformatie voorbereiden en de gemeenten vraaggericht ondersteunen. De uitkomsten van het transformatieproces kunnen per (samenwerkende) gemeente(n) verschillend zijn. Het vertrekpunt is een lokale zorgstructuur die – op onderdelen die de draag- of slagkracht van de individuele gemeente te boven gaan – is ingebed in bovenlokale samenwerkingsafspraken. Vanzelfsprekend is de inbreng van ouders en kinderen en aanbieders van jeugd en opvoedhulp hierbij van belang.

Voor een verdere detaillering van de overdracht: zie navolgend schema.

Overgangsmatrix jeugdzorg				
Wat	Soort zorg	Huidige verantwoorde- lijke	Verantwoordelijk- heid na de decentralisatie	Realisatie
Opvoed - en opgroeiondersteuning	Preventief	Gemeente	Gemeente	Sedert 2006
Jeugdgezondheidszorg				
Licht ambulante zorg				
Ambulante jeugdzorg	Care en Cure	Provincie		2015
Dagbehandeling jeugdzorg				
Vrijwillige residentiële jeugdzorg				
Spoedeisende jeugdzorg				
Pleegzorg				
Gesloten jeugdzorg				
Jeugdbescherming				
Jeugdreclassering				
OGGz	Care en Cure	Gemeente		Sedert 2006
Jeugd LVG		AWBZ		2015
Jeugd GGZ		Zorgverzekeraar		
PGB (jeugd LVG of jeugd GGZ)		AWBZ		

AWBZ/Wmo/ begeleiding

De Wmo wordt met ingang van 2013 uitgebreid met de verantwoordelijkheid voor de begeleiding van kwetsbare mensen. In essentie is dat begeleiding voor mensen die onvoldoende zelfredzaam zijn en onvoldoende regie over hun leven kunnen voeren. De doelgroep bestaat in het bijzonder uit mensen met psychiatrische problematiek, mensen met verstandelijke beperkingen, ouderen met een somatische of psychogeriatrische problematiek en jongeren met een psychiatrische problematiek in combinatie met opgroei problemen.

Het bestaande aanbod vanuit verschillende aanbieders voor ondersteuning en begeleiding wordt gevormd door 2de lijns voorzieningen. Het zijn vormen van specialistische dienstverlening. De uitdaging op dit terrein is te verkennen voor welke mensen en op welke wijze die specialistische dienstverlening verminderd kan worden ten gunste van algemene voorzieningen en beter kan aansluiten op het zelf organiserend vermogen van burgers en van mensen in hun directe omgeving. We noemen dat ook wel „ontzorgen”. De mogelijkheden hiervoor zullen van mens tot mens sterk verschillen.

De wettelijke vormgeving van de nieuwe verantwoordelijkheid door de uitbreiding van de compensatieplicht geeft ook de ruimte voor een eigen gemeentelijke aanpak.

Wet werken naar vermogen

In 2013 treedt de Wet werken naar vermogen (Wwnv) in werking. Arbeid biedt perspectief aan kinderen en hun ouders en dus is ook deze wet en haar gevolgen van belang in dit kader. Vanaf 1 januari 2013 (nieuwe instromers) tot 2014 (huidige gebruikers) zal het budget en bijbehorend takenpakket Begeleiding vanuit de AWBZ naar de gemeente komen.

Deze decentralisatie zal waarschijnlijk van invloed zijn op het CJG omdat ook de doelgroep hiervan bestaat uit mensen met psychische problemen, mensen met Verstandelijke Beperking (VG) Zintuiglijke Beperkten (ZG) en Lichamelijk Beperkten (LG), en tot slot vallen hieronder ook de jongeren met psychiatrische problemen.

Met de Wwnv wordt een clustering van verschillende wijzigingen rond de Wwb, de Wajong en de SW ingezet. De rode draad hierin is dat mensen op basis van hun loonwaarde (productiviteit) aan het reguliere arbeidsproces moeten kunnen deelnemen. Daarnaast bestaat er voor mensen voor wie dit niet mogelijk is, „beschut” werken in SW-verband. Voor mensen die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn blijft het recht op een Wajong uitkering behouden.

Ook in de aanpak van de Wwnv is een ontwikkeling van de 2de lijn, de specialistische dienstverlening, naar de 0de - en 1ste lijn te onderkennen. Het zelfstandig vinden van een baan op basis van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt kunnen we de ‘0de lijn’ k noemen. De gemeente heeft hiervoor een faciliterende taak; bijvoorbeeld het verzorgen van een vacatureoverzicht. De directe bemiddeling en de begeleiding van mensen naar een reguliere arbeidsplaats op basis van de loondispensatieregeling vormt de 1ste lijns dienstverlening.

Het organiseren van beschut werk en andere mogelijke activiteiten voor mensen die laag op de participatieladder scoren kan ook gezien worden als specialistische dienstverlening. In het visiedocument „dienstverlening werkplein” is met de prioritering van doelgroepen hiertoe al een aanzet gegeven.

Passend onderwijs

Sedert 1 augustus 2012 wordt Passend onderwijs in meerdere stappen ingevoerd. Daarbij wordt de samenwerking met gemeenten en zorg voor jeugd gezocht. Vanaf 1 augustus 2013 geldt daarbij een zorgplicht voor scholen.

Passend onderwijs biedt de gemeente, naast de andere decentralisaties, eveneens een kans om lokaal partnerschap vorm te geven en om – daar waar nodig – zonder voorafgaande bureaucratische indicatietrajecten snel en in samenhang aan het kind speciaal onderwijs, ontwikkel- en opvoedhulp te bieden,. Conform de uitgangspunten voor de nieuwe organisatie van het jeugddomein, kan via onderwijszorgarrangementen een snellere en laagdrempelige verwijzing naar nieuwe (en zo mogelijk tijdelijke) vormen van hulp en ondersteuning worden geboden: van indiceren naar arrangeren.

De schoolbestuurder krijgt de verantwoordelijkheid om een kind dat ondersteuning nodig heeft, een passende plek aan te bieden. Om dit mogelijk te maken vormt het bestuur een samenwerkingsverband met andere scholen uit de regio.

Voorheen moesten ouders van een kind dat extra ondersteuning nodig heeft, zelf op zoek gaan naar een passende plek in het onderwijs. Met de invoering van de nieuwe plannen voor passend onderwijs wordt het een taak van de scholen om het kind een zo goed mogelijke plaats aan te bieden. Dat kan zijn in het reguliere onderwijs, maar ook nog steeds in het (voortgezet) speciaal onderwijs.

Gemeenschappelijke doelstelling

In termen van de transformaties betekent dit dat het de ankers voor het beleid zijn, dat mensen zelf primair verantwoordelijk zijn voor:

- Het vinden van een baan (Wwv);
- Het opvoeden van kinderen (Zorg voor jeugd);
- De zelfredzaamheid en regie (AWBZ/Wmo/ begeleiding).

Het terugdringen van de 2de lijn en het versterken van het zelf oplossend vermogen van mensen en van de 1ste lijn vormen daarmee de gemeenschappelijke doelstelling van de drie transitie/transformaties.

De belangrijkste operatie voor dit transformatieplan is de transformatie van de zorg voor jeugd die in de periode tot 2016 gaat plaatsvinden.

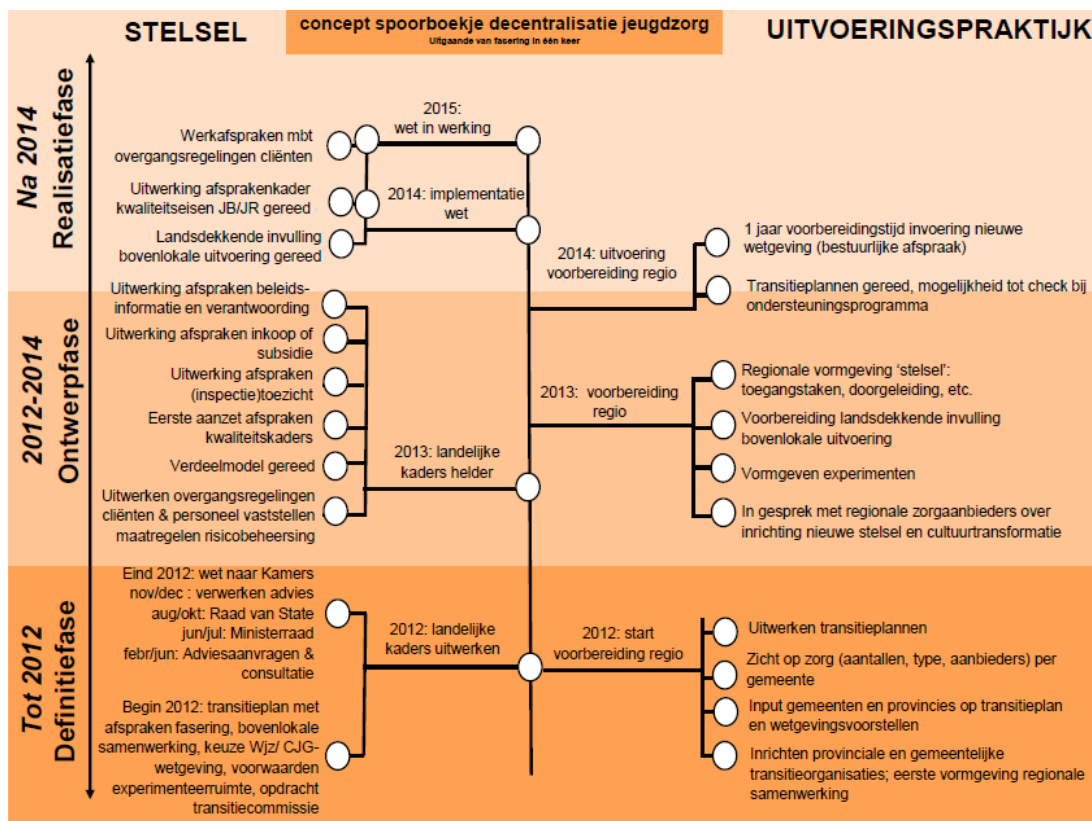
Het landelijk kader

Het rijk heeft in 2010 besloten dat de individuele gemeente in de komende jaren (in de periode tot 2015) verantwoordelijk en aanspreekbaar wordt c.q. is voor de uitvoering van alle jeugd- en opvoedhulp voor kinderen, jongeren en hun opvoeders in de gemeente. Elke gemeente is vanaf 2015 dan niet alleen aanspreekbaar op resp. verantwoordelijk voor een genoegzaam aanbod in de sfeer van de provinciale jeugdzorg, maar ook voor de AWBZ, de via de zorgverzekeringswet (zvw) gefinancierde zorg en de justitiële jeugdzorg. Door de verschillende onderdelen van deze brede jeugdzorg bij elkaar te brengen op en rond de natuurlijke leefroutes van jeugdigen en hun gezinnen komt naar verwachting zorg dicht bij huis en integrale ondersteuning gemakkelijker tot stand.

Elke gemeente krijgt als voortvloeisel uit de transformatie van de zorg voor jeugd de komende jaren een eigen budget voor zorg voor jeugd en tevens een grote mate van bestedingsvrijheid. Tegelijkertijd zijn de gemeenten wel verplicht om in voorkomende gevallen te voorzien in een kwalitatief en kwantitatief genoegzaam aanbod (passend bij de vraag) van alle vormen van jeugd- en opvoedhulp voor jeugd aan kinderen en hun ouders.

De VNG presenteerde begin 2012 het navolgende spoorboekje (op hoofdlijnen) voor de transformatie van de zorg voor jeugd.

Landelijk tijdpad

In de bestuursafspraken is afgesproken dat de transitie van alle onderdelen van de zorg voor jeugd naar gemeenten uiterlijk per 2015 gerealiseerd is. Conform het regeerakkoord is 2013 een overgangsjaar voor de overdracht van de begeleiding vanuit de Awbz naar de Wmo. Ook de begeleiding vanuit de Awbz aan jeugdigen valt hieronder. Dit is de eerste fase van transitie van de jeugdzorg.

In het bestuurlijk overleg (Rijk, VNG, IPO) van 8 december 2011 is besloten om, in afwijking van de bestuursafspraken, de taken en verantwoordelijkheden niet gefaseerd (gedurende de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2015) maar in één keer (per 1 januari 2015) over te hevelen naar gemeenten. Dit betekent dat alle verantwoordelijkheid voor de binnen de zorg voor jeugd te onderscheiden domeinen per 1 januari 2015 in één keer over gaat, inclusief de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Een nadere uitwerking van het tijdpad is opgenomen in bijlage 2.

Samenwerking op bovenlokaal niveau

Het rijk stelt duidelijk dat Gemeenten verantwoordelijk worden voor de zorg en ondersteuning van alle doelgroepen die nu gebruik maken van provinciale (geïndiceerde) jeugdzorg, jeugdzorg plus, de zorg voor licht verstandelijk gehandicapten (nu AWBZ), de jeugd-GGZ (nu zorgverzekeringswet) en de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Onderzoek heeft uitgewezen dat er geen aanleiding is om specifieke doelgroepen uit te sluiten van decentralisatie naar gemeenten.

Het rijk geeft daarbij aan dat gemeenten t.a.v. sommige taken, gezien de benodigde uitvoeringskracht (deskundigheid, de beperkte omvang van sommige doelgroepen en de schaal waarop sommige gespecialiseerde jeugdzorgvoorzieningen zijn georganiseerd) op bovenlokaal niveau afspraken moeten maken over de financiering van de verschillende vormen van zorg. Het gaat hierbij in ieder geval om de jeugdbescherming en jeugdreclassering, het Advies en Meldpunt Kindermishandeling en alle vormen van residentiële zorg en het aanbod van specialistische zorg voor jongeren met een licht verstandelijke beperking of psychiatrische problematiek.

Risicoanalyse

Rijksoverheid, VNG en IPO hebben in hun transitieagenda een 1^e aanzet voor een risicoanalyse gemaakt. Deze risicoanalyse zal ook worden gebruikt bij het Drentse transformatieplan en worden aangevuld met zaken die specifiek op lokaal en (sub-)regionaal niveau spelen (bijlage 1).

Van denken naar doen

Met de lokale autonomie van iedere gemeente als vertrekpunt, kennen de Drentse gemeenten in en met de Provincie Drenthe een jarenlange traditie van samenwerking op het sociaal beleidsterrein en specifiek op het terrein van de zorg voor jeugd. Toen het rijk besloot om de jeugdzorg over te dragen aan gemeenten grepen gemeenten en provincie dat aan om deze transitie – waar mogelijk en aangewezen – gezamenlijk vorm te geven in een Drentse Pilot jeugd.

Op 28 februari 2010 hebben de portefeuillehouders jeugd afgesproken om gezamenlijk de zorg aan jeugdigen en hun gezinnen te verbeteren. De ambitie daarbij is om – ingebed in een lokale zorgstructuur – effectieve ketensamenwerking tot stand te brengen tussen het lokale jeugdbeleid, de zorgstructuren in het onderwijs en intersectorale zorg voor jeugd. De gemeente ontwikkelt haar beleid op basis van de lokale vraagstukken en betreft burgers (ouders en jongeren) en maatschappelijke organisaties bij de totstandkoming van haar beleid. Er is, met uitzondering van enkele specifieke taken, sprake van een horizontale verantwoording in plaats van een verticale verantwoording. De gemeente legt dus primair verantwoording af over de gekozen beleidsprioriteiten en de resultaten aan de lokale samenleving en de eigen inwoners in plaats van aan het Rijk.

Het Rijk is systeemverantwoordelijk en aanspreekbaar op de maatschappelijke resultaten van het stelsel. Verder heeft het Rijk een ondersteunende rol, die bestaat uit het ontwikkelen van regelarme monitoringsinstrumenten ter vervanging van het huidige instrumentarium, het bieden van handreikingen en het stimuleren van innovatie.

Bovenlokale samenwerking

In de Bestuurlijke Afspraken 2011-2015 is geconstateerd dat op alle taken voldoende bestuurskracht nodig is. Hiervoor is op onderdelen samenwerking nodig bij de uitvoering, bijvoorbeeld op het terrein van de jeugdbescherming, jeugdreclassering, Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en inkoop.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zal namens het Kabinet naar medio 2012 een brief aan gemeenten sturen waarin o.a. de randvoorwaarden voor bovenlokale samenwerking op het terrein van jeugd worden opgenomen. De gemeenten krijgen vervolgens één jaar de tijd om onderling afspraken te maken over bovenlokale uitvoering van de nieuwe taken. Indien gemeenten binnen het jaar geen passende invulling aan de uitvoering hebben gegeven, bepaalt het Rijk hoe deze samenwerking vorm gegeven gaat worden. De Drentse gemeenten in en met de Provincie Drenthe geven binnen de Drentse pilot jeugd vorm en inhoud aan de bovenlokale samenwerking.

Monitor

Een Drentse monitor jeugd en praktijkonderzoek moeten de resultaten meetbaar maken, zodat gemeenten gericht beleid kunnen voeren op het versterken van de leefmilieus van jeugdigen.

Gezamenlijke visie en uitgangspunten

Om de transformatie van de zorg voor jeugd te realiseren zijn concrete uitgangspunten noodzakelijk. Deze uitgangspunten moeten genoeg ruimte laten voor professioneel handelen en lokale autonomie, maar niet voor verschillende interpretaties.

Afgesproken is om te gaan werken vanuit een gezamenlijke, inhoudelijke visie die is verwoord in het boekje “Opvoeden Versterken”. Om deze visie handen en voeten te geven in de Drentse praktijk is nu de notitie: “Als jeugd en toekomst tellen” opgesteld door de projectleider van de Drentse Pilot jeugd, de heer Peter Paul Doodkorte en Peter Stam, co-auteur van “Opvoeden Versterken”. In de notitie: “Als jeugd en toekomst tellen” zijn de inhoudelijke, professionele, organisatorische en bestuurlijke uitgangspunten vastgelegd die de gemeenten als leidraad zullen hanteren voor de transformatie van de zorg voor jeugd.

Deze notitie is in concept vastgesteld door de Drentse portefeuillehouders jeugd in het VDG overleg van juli 2011 en is daarna in 3 regionale bijeenkomsten (in Zuidwolde, Vries en Exloo) gepresenteerd aan uitvoeringspartijen in Drenthe, het onderwijs, de WMO raden, Gemeenteraadsleden en Statenleden. Vervolgens is de visie ter inspraak voorgelegd.

De na deze inspraakprocedure bijgestelde en geactualiseerde visie is als afzonderlijke bijlage ter vaststelling door de individuele Colleges van B. & W c.q. gemeenteraden bij dit transformatieplan gevoegd. In dit transformatieplan staat verwoord hoe en volgens welk tijdpad de beoogde transformatie van de zorg voor jeugd in Drenthe zal plaatsvinden.

Het uiteindelijke doel van de transformatie staat in de landelijke transitieagenda als volgt omschreven:

Gemeenten zijn na de decentralisatie (uiterlijk in 2016) verantwoordelijk voor de uitvoering van alle vormen van jeugdzorg. Rijk, provincies en zorgverzekeraars blijven tot aan het moment van overdracht verantwoordelijk voor goede uitvoering van de zorg, binnen de grenzen van de huidige taakstelling.

De Drentse Praktijk

Met als motto “De toekomst loop je niet achterna, die ga je tegemoet” kiezen provincie en gemeenten in Drenthe in het transformatieproces voor een proactieve opstelling, waarbij ouders en professionele opvoeders in kinderopvang en scholen een centrale rol krijgen in het bepalen van de ondersteuning die nodig is om kinderen en jeugdigen positief te laten opgroeien en de structuur van de zorg voor jeugd volgend is op die inhoudelijke visie en doelstelling.

De ambitie van provincie en gemeenten is om – samen met uitvoerenden – ‘op basis van structurele verankering in positief jeugdbeleid, op lokaal – en waar gewenst of noodzakelijk bovenlokaal – niveau een sluitende en meetbaar betere ondersteuningsstructuur voor jeugdigen en hun opvoeders te realiseren’. Per saldo moet dit leiden tot verbetering van alle opvoedingsomgevingen van kinderen en jeugdigen, welke gefinancierd kan worden door effectievere en minder bureaucratische inzet van lichte vormen van zorg, betere afstemming van zorg die geleverd wordt in verschillende opvoedmilieus (gezin, school, buurt, etc.) en substitutie uit zwaardere vormen van zorg.

De houding van de betrokken overheden kenmerkt zich als die van co-ouderschap. Daarbij is er wederzijds de bereidheid tot:

- het ontsluiten en delen van aanwezige expertise;
- het op de meeste passende schaal bundelen van de uitvoeringskracht;
- het creëren van gemeenschappelijkheid, het in samenhang vormgeven van jeugd(zorg) beleid;
- maatwerk op basis van een gemeenschappelijk kader.

Zo werkend creëren zij mogelijkheden en ruimte voor een fasegewijze overdracht aan (samenwerkende) gemeenten.

Drenthe als koploper

Het Drentse pilot project is door het rijk als koploperregio aangemerkt. Het rijk wil de koplopers verbinden en ondersteunen om alle lopende initiatieven goed op elkaar afgestemd te krijgen, waar nodig nieuwe initiatieven te stimuleren en te zorgen dat het werk van de koplopers in voldoende mate bijdraagt aan het bereiken van de doelen van de transformatie. Drenthe kan als koploper een beroep doen op het ondersteuningsprogramma van het Rijk.

Projectorganisatie Drentse Pilot jeugd

De Drentse pilot jeugd ziet toe op een uitdagende en tevens complexe operatie waarbij meerdere partijen – met elk hun eigen belangen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden – zijn betrokken en diverse (onder andere financiële) risico's aan de orde zijn. Dat vraagt om een goede aanpak van het plan- en besluitvormingsproces.

De autonomie van individuele gemeenten en de provincie onverlet latend waar het de uiteindelijke besluitvorming betreft, hebben de provincie Drenthe en de Drentse gemeenten voor de uitvoering van de Drentse pilot jeugd voor de periode van 2011 en 2012 een gezamenlijke projectbureau in het leven geroepen.

Op basis van de bestuurlijk vastgestelde kaders coördineert en initieert het projectbureau de noodzakelijke uitvoeringsactiviteiten. Het projectbureau bereid – in samenspraak met de ambtelijke vertegenwoordigers van provincie en gemeenten en uitvoeringspartijen – ook de bestuurlijke besluitvorming voor. Ook bewaakt zij de begroting en de financiering van de pilot.

Opdrachten

Wij onderscheiden bij de uitwerking twee niveaus:

- Lokaal
- Bovenlokaal

De projectorganisatie legt het zwaartepunt van uitvoering van werkzaamheden op primair het lokale niveau en – waar dit de draag- of slagkracht van de individuele gemeente te boven gaat - het (boven)regionale⁵ niveau. Op basis van smart geformuleerde opdrachten welke zijn gebaseerd op de gezamenlijke visie en het Drentse transformatieplan, werken de ambtenaren en CJG coördinatoren voor de (samenwerkende) gemeente(n) de lokale resp. bovenlokale organisatie van de zorg voor jeugd uit. Via de werkgroep transformatie wordt de onderlinge samenhang en afstemming gezocht.

---

⁵ Voorlopig wordt gewerkt met drie regio's Noord-Midden, Zuid-Oost en Zui-West. Werkende weg zal worden gezien of dit in alle gevallen de meest wenselijke regio-indeling is. Uitgangspunt bij de regio indeling is het volgen van de leefgebieden van jeugdigen.

De werkgroep Transformatie draagt verantwoordelijkheid voor het (doen) oppakken van die zaken welke bovenlokale resp. provinciale uitwerking behoeven.

Periodiek informeert het projectbureau via het Strategisch Overleg en het (Vorbereidend) Bestuurlijk Overleg gemeenten en provincie over de voortgang en worden – waar aangewezen – het transformatieplan en de daaruit voortvloeiende opdrachten geactualiseerd en/of uitgebreid resp. voorstellen voor nadere bestuurlijke besluitvorming gedaan. De verschillende opdrachten worden in het (Vorbereidend) Bestuurlijk Overleg besproken en daar van een besluitadvies voor de individuele gemeenten en provincie voorzien.

Lokaal

1. Zorgstructuur (uitwerking: zie bijlage 4)

- Definieer – met de lokale (zorg)structuur als basis – de natuurlijke leefroutes van ouders en kinderen en – hierop aansluitend – het werkgebied van de gebiedsgebonden teams.

Toelichting

Waar de rijksoverheid bij de transformatie van de jeugdzorg verantwoordelijkheden en budgetten in beginsel zo lokaal mogelijk belegt, dat wil zeggen bij alle – ook kleinere – gemeenten, vraagt de praktijk het principe van ‘vorm volgt inhoud’. Eerst wordt voorzien in het organiseren van gewenste of noodzakelijke ondersteuning zo dicht mogelijk in de omgeving van de opvoeder (of dat nu een gezin, een school of een kindercentrum is). Vervolgens komt de regie daarover te liggen bij de bestuurslaag die het beste in staat die ondersteuning als zodanig te regelen. Dat kan een gemeente zijn, maar ook een SVW-VO of een andere bestuurslaag. De vanzelfsprekende leefroutes van ouders en kinderen zijn bij de keuze voor het daarbij passende samenwerkingsverband een logische en dus belangrijke toetssteen. Ook voor de organisatie van de ondersteuning. Instituten voegen hun (bestuurlijke) organisatie dus in.

2. Toegangstaken

- Geef aan op welke wijze per 1 januari 2013 de toegang tot de zorg voor jeugd (de huidige toegangstaken Bureau Jeugdzorg) binnen de lokale zorgstructuur resp. via de gebiedsgebonden teams kan worden geregeld en geborgd.

Toelichting

De Centra Jeugd en Gezin vormen binnen het toekomstige stelsel zorg voor jeugd een centrale positie. De primaire opvoedmilieus (school, kinderopvang, sportclub, etc.) vormen daarbij voor ouders en kinderen de natuurlijke frontoffice. De vanuit de netwerkorganisatie CJG gevormde gebiedsgebonden teams voorzien vervolgens – waar nodig of gewenst – in het tijdig erbij halen van specialistische ondersteuning of zorgaanbod.

Bovenlokaal

1. Monitor Meetbaar beter/Beleidsinformatie

Gevraagd wordt om:

- de contouren van (varianten van) een brede jeugdmonitor te schetsen;
- aan te geven hoe deze gerealiseerd kan worden en tegen welke kosten;
- inzicht te geven in het model van (modulaire) dataverzameling, waaronder de aansluiting bij lokale en andere integrale monitors en de relatie met brancherapporten en de noodzaak van longitudinale gegevensverzameling;
- een voorstel te doen voor de frequentie en de wijze van rapporteren.
- lever periodiek een geactualiseerde jeugdmonitor op die voor een afgesproken set van indicatoren inzichten geeft in de staat van de jeugd en de zorgconsumptie in een bepaalde wijk/gemeente/regio in

vergelijking met andere geografische gebieden in Drenthe. De monitor wordt periodiek geactualiseerd, waardoor ook trend gegevens verkregen worden.

- voorzie in een digitaal platform waarbij op elk moment een actuele staat van de jeugd(zorg) is in te zien op wijk-, gemeente- en provincie niveau. Ditzelfde systeem werkt ook ondersteunend aan de ketensamenwerking door jeugdzorginstellingen.

Toelichting

Het is van belang dat zorg voor jeugd wordt ingekocht op basis van inzicht in de zorgvraag en de (te verwachten) wenselijke ontwikkelingen in de zorg voor jeugd. Hiervoor moet er inzicht komen in de zorgbehoefte en moet er voor ouders en kinderen keuzevrijheid bestaan in zorgvormen (en organisaties). Hierbij geldt dat kwaliteit van zorg en doeltreffendheid belangrijke voorwaarden zijn.

2. Financieel beheer, efficiency, effectiviteit en juridisch kader

- Geef inzicht in de methode(n) en/of afspraken die benodigd zijn om tot een passend arrangement voor de inkoop van zorg door de (samenwerkende) gemeente(n) te komen.
- Lever een beschrijving van de inkoopmarkt voor zorg voor jeugd die gaat ontstaan inclusief een beoordeling hoe deze passend is of kan worden bij de (vormen van) jeugdzorg en preventieve activiteiten die de gemeente wil bieden.
- Formuleer, gekoppeld aan deze beoordeling gewenste maatregelen en de effecten van die maatregelen.

Toelichting

De transitie van de jeugdzorg naar de gemeenten zal verandering brengen in de marktverhoudingen. Onduidelijk is nog hoe deze nieuwe verhoudingen in de praktijk vorm zullen krijgen. De gemeente zal – al dan niet in regionaal verband – een samenhangend aanbod voor de jeugdigen en hun ouders moeten creëren, maar niet alle (specialistische) zorg kan naar verwachting door individuele gemeenten worden ingekocht. Vormen van samenwerking lijkt daarom noodzakelijk. Aan de kant van de aanbieders van jeugd- en opvoedhulp zullen ook ontwikkelingen ontstaan om in te spelen op de grote toename van het aantal financiers c.q. de gemeenten.

Een bijzonder punt van aandacht is de uiteenlopende schaal waarop de zorg voor jeugd is georganiseerd. Niet zelden overstijgen bestuurlijk gezien (ook) basisvoorzieningen het gemeentelijk niveau. Naast lokaal georiënteerde aanbieders zijn er diverse vormen van bovenlokale (bestuurlijke) samenwerking (GGD-regio's, regionale/provinciale verzorgingsgebieden rond welzijn, onderwijs, politie, Openbaar Ministerie, reclassering, etc.

3. Toeleiding – ruimte om verantwoording te nemen

- Faciliteer en begeleidt de discussie over resp. lever een advies op, op basis waarvan een (samenwerkende) gemeente(n) kan komen tot een keuze voor de wijze waarop de gemeente(n) de indicatiefunctie kunnen invullen.

Overdracht van deskundigheid

Een ambitie binnen de pilot is om het beleid zorg voor jeugd in de transitieperiode in samenhang vorm te geven. Concreet betekent dit:

- Afstemming over de voortgang op lokaal niveau en in subregionaal verband.
Deze krijgt op bestuurlijk niveau vorm via een bestuurlijke linking pin met de subregio's en ambtelijk - in samenspraak met een ambtelijke linking pin met de subregio's – in voorbereidende en uitvoerende zin – vorm via de werkgroep Transformatie en het Strategisch Overleg dat fungeert als platform waarbij ambtelijke deskundigheid tussen provincie en gemeenten uitgewisseld wordt.

- Dat beleidsprogramma's als het Provinciale Beleidskader jeugdzorg 2013-2016, Gemeentelijke beleidsprogramma's jeugd en programma's van eisen voor uitvoerende instellingen in samenhang worden opgesteld.

Resultaat

Toetsstenen voor gemeenten en provincie bij het werken met de inhoudelijke visie "Als jeugd en toekomst tellen" zijn:

De twaalf Drentse gemeenten en de provincie:

- realiseren samen in Drenthe een efficiënte en effectieve sluitende netwerkaanpak (volgens het principe 1 gezin- 1 plan – 1 aanspreekpunt) en organiseren dit op passende schaal.
- realiseren per gedefinieerd werkgebied één samenhangend casusoverleg zonder dubbelingen (buurtnetwerken, ZAT, MDT, OGGZ en veiligheidshuis).
- gebruiken – en zo nodig: vertalen – landelijke inzichten om ermee te experimenteren, zodat vast kan komen te staan of aannames ook daadwerkelijk kloppen.
- bundelen middelen vanuit het rijksbudget ⁶ om de projectuitvoering in de Pilot mogelijk te maken.
- maken afspraken over het samenhangend aansturen van de instellingen werkzaam in het brede jeugd(zorg) beleid.
- dragen vanuit hun specifieke opdracht zorg voor een toereikend budget voor de diverse onderdelen van het jeugd(zorg) beleid. Doelmatigheidswinst zal in de transitieperiode vooral worden aangewend om de netwerk verder te verbeteren.

De gemeenten:

- stellen binnen de kaders van de visienotitie het jeugdbeleid vast. Het CJG (netwerk) vervult binnen dit jeugdbeleid een spilfunctie.
- Om te kunnen beoordelen of het CJG goed functioneert wordt een set van (landelijk vastgestelde) indicatoren gebruikt om de (kosten-) effectiviteit te kunnen meten en monitoren. De samen met gemeenten (door)ontwikkelde basisset indicatoren is een daarbij te gebruiken handreiking en maakt het mogelijk de prestaties van het CJG inzichtelijk te maken.
- definiëren daarbij het gewenste eindresultaat.
- stimuleren creativiteit en innovatieve kracht bij uitvoerders van jeugd(zorg) activiteiten.
- voorzien (binnen de mogelijkheden) in toereikende financiering.
- sturen op (verantwoording van) effectiviteit en efficiency.

De Provincie:

- stelt binnen de kaders van de visienotitie het uitvoeringsprogramma jeugdzorg vast.
- definieert daarbij het gewenste eindresultaat.
- stimuleert creativiteit en innovatieve kracht bij uitvoerders van jeugdzorg activiteiten.
- voorziet (binnen de mogelijkheden) in toereikende financiering.
- stuurt op (verantwoording van) effectiviteit en efficiency.

---

⁶ Het ministerie van VWS stelt zogenaamde transitiemiddelen beschikbaar aan Provincie en Gemeenten in de transitieperiode. Er is thans een voorstel voor de jaren 2012 en 2013 met een optie voor 2014. Het is nog niet bekend of en hoeveel middelen er beschikbaar zijn voor de jaren 2015 en 2016.

Begroting

Voor 2012 bestaan de inkomsten van de begroting uit een bijdrage – groot € 300.000 uit autonome middelen – van de Provincie en – naar rato uit het rijksbudget transitiebudget⁷ van gemeenten.

Begroting 2012

○ Projectleiding:	€ 150.000
○ Communicatie:	€ 25.000
○ Monitor/ ICT:	€ 75.000
○ Extra ambtelijke ondersteuning	€ 140.000
○ Projecten	€ 96.000
Totaal:	€ 486.000

Dekking:

Bijdrage Provincie Drenthe:	€ 333.000
Bijdrage Drentse gemeenten ⁸ (naar rato inwoners):	€ 103.289
Bijdrage Provincie vanuit extra VWS budget ⁹ :	€ 50.000
Totaal:	€ 486.289

Verdelingsschema Gemeenten:

Transitiemiddelen 2012	Van VWS	Naar Pilot
		<i>1/3 deel</i>
Via IPO naar Provincie	Nog niet bekend	
Via VNG naar gemeenten	309.844	103.289
TOTAAL:		
Aa en Hunze	18.871	6.290
Assen	39.071	13.023
Borger Odoorn	18.989	6.329
Coevorden	23.434	7.811
Emmen	53.011	17.670
Hoogeveen	32.501	10.833
Meppel	22.959	7.653
Midden Drenthe	22.799	7.599
Noordenveld	21.176	7.058
Tynaarlo	22.421	7.473
Westerveld	15.955	5.318
De Wolden	18.697	6.232

Daarnaast zal in afstemming met mede financiers als rijk en zorgverzekeraars gezocht worden naar aanvullend (zogenaamd ontschot) budget dat kan worden ingezet voor projecten. Dit budget zal worden toegevoegd aan de post projecten.

⁷ Begin 2012 is door VWS bekend gemaakt welke middelen in de transitieperiode beschikbaar zijn voor gemeenten en provincies. De landelijke bedragen en de daarbij te hanteren verdeelsleutel zijn daarbij vastgesteld.

⁸ Zie verdelingsschema per gemeente/ provincie, zijnde 1/3 deel van de extra bijdrage van VWS.

⁹ Exacte verdeling nog niet bekend

Bijlage 1

Aanzet risicoanalyse

Risico	Mogelijke beheersmaatregel
<p>Financieel (lopende verplichtingen)</p> <p>Afbouw huidige provinciale subsidierelaties met zorgaanbieders en Bureaus Jeugdzorg en inkooprelatie AWBZ/zorgverzekeraars met zorgaanbieders:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Termijn van afbouw subsidierelatie: voldoende tijd beschikbaar voor BJZ en zorgaanbieders om om te schakelen naar subsidie- of inkooprelatie met gemeente? – Onzekerheid over toekomstige taakstelling BJZ en zorgaanbieders – Voldoende beschikbaarheid van goed gekwalificeerd personeel (risico van onrust in arbeidsmarkt door onduidelijkheid toekomstig beleid) – Frictiekosten/personele kosten bij instellingen als gevolg van voorgaande punten – Overdracht of afbouw van lopende verbetertrajecten die tot overheveling door oude financiers worden gefinancierd 	<ul style="list-style-type: none"> – Arbeidsmarkt effectrapportage – Deugdelijke overgangsregelingen t.a.v. personeel betrokken instellingen, inclusief afspraken over hoe maatschappelijke c.q. frictiekosten zoveel mogelijk te beperken – Overgangsregeling voor afbouw provinciale verplichtingen en overname verplichtingen door gemeenten – Afspraken voor provincieambtenaren op basis van mens volgt werk
<p>Clënten (lopende verplichtingen)</p> <p>Overdracht en continuering huidige cliënttrajecten, zowel provinciale verplichtingen (zorgaanbieders en Bureaus Jeugdzorg) als verplichtingen AWBZ en zorgverzekeraars (zorgaanbieders):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Inzicht in stromen huidige trajecten – Oude aanspraken: hoe lang lopen die door? (financieel, schaal/bereikbaarheid zorg, overdracht van kennis, leverings-/zorgplicht?) – Afspraken over eventuele herindicatie 	<ul style="list-style-type: none"> – Deugdelijke overgangsregelingen, inclusief afspraken over eventuele herindicatie
<p>Organisatieschaal</p> <p>Om vertrouwen te kunnen hebben in de uitvoeringskracht van gemeenten is het noodzakelijk om zo tijdig mogelijk inzicht te hebben in de bovenlokale organisatie van het aanbod voor bepaalde vormen van (dure, specialistische) zorg en voor de jeugdbescherming en jeugdreclassering en mogelijk het AMK</p> <ul style="list-style-type: none"> – Op welke onderdelen van het zorgaanbod dient samenwerking in ieder geval betrekking te hebben? 	<ul style="list-style-type: none"> – Afspraken over bovenlokale samenwerking in transitieagenda – Monitoring voortgang – Voldoet de samenwerking aan de uitgangspunten van de stelselwijziging. Toetsstenen bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> ○ Efficiënte toegang ○ Deregulering (bedrijfsvoering)

<ul style="list-style-type: none"> – Hieruit voortvloeiend: bestuurlijke voorwaarden voor de samenwerking (juridisch/bestuurlijk, organisatorisch, schaal, dekking, anderszins?) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Bereikbaarheid zorg ○ Kwaliteit dienstverlening/zorg ○ Budgetbeheersing ○ Heldere verantwoording
<p>Voorzienbaarheid van beleid (communicatie)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gemeenten, zorgaanbieders en ‘overdragende’ partijen betrekken bij het opstellen van kwaliteits- en certificeringskaders – Behoud know-how bij provincies en zorgverzekeraars voor gemeenten en hoe kunnen zij gemeenten ondersteunen bij de voorbereiding op nieuwe taken? – Tijdig informeren van partijen over voortgang en formulering landelijke beleidskaders – Vervallen recht op jeugdzorg: wat betekent dit voor cliënten? – Communicatie richting personeel instellingen – Maatwerk/beleidsvrijheid gemeenten versus landelijke rechtsgelijkheid 	<p>Betrokkenheid veld organiseren</p> <p>Communicatieplan</p> <p>informatievoorziening</p>

Bijlage 2

Spoorboekje Drentse Pilot jeugd

De Landelijke transitieagenda kent drie fasen

De veranderoperatie kent verschillende fasen waarbinnen de verantwoordelijkheden van partijen, actoren, kansen en risico's en dus ook de (ondersteunings-)activiteiten veranderen. De volgende fasen kunnen worden onderscheiden:

1. Definitiefase: tot april 2012
2. Ontwerpfase: tot medio 2012
3. Realisatiefase: medio 2012 – 2016

De exacte planning van de fasen is mede afhankelijk van de voortgang van het wetgevingstraject. De Drentse planning zal aansluiten bij deze fasering.

Uitwerking van de drie fasen definitie – ontwerp en realisatie

1. Definitiefase: tot april 2012

2. Ontwerpfase tot medio 2012

Deze fase start pas zodra de kaders van de stelselwijziging op hoofdlijnen zo duidelijk zijn dat concreet kan worden ingevuld hoe het nieuwe stelsel eruit gaat zien. Er van uitgaande dat de nu gestelde planning haalbaar is, zal deze zogenaamde ontwerpfase begin 2012 starten.

3. Realisatiefase van medio 2012 tot en met 2015

Gedurende de realisatiefase zal de daadwerkelijke transitie van start gaan tot en met 2015, het jaar van de daadwerkelijk implementatie. Daarbij moet voor alle partijen duidelijk zijn wat er moet gebeuren en wanneer. Hierover wordt een zgn. Spoorboekje ontwikkeld waarin een groot aantal activiteiten een plaats zullen krijgen. Op hoofdlijnen gaat het om de volgende acties

Fase		Definitie	Ontwerp											Realisatie
		1 ^{ste} kwart 2012	2 ^{de} kwart 2012	3 ^{de} kwart 2012	4 ^{de} kwart 2012	1 ^{ste} kwart 2013	2 ^{de} kwart 2013	3 ^{de} kwart 2013	4 ^{de} kwart 2013	1 ^{ste} kwart 2014	2 ^{de} kwart 2014	3 ^{de} kwart 2014	4 ^{de} kwart 2014	1 ^{ste} kwart 2015
Stelsel														
Landelijke transitieagenda wordt transitieplan met uitgewerkte fasering														
Zicht op landelijke (macro) aantallen cliënten per sector, zicht op budget per cliënt in sectoren.														
Voorwaarden experimenteerruimte														
Keuze voor CJG/Wet op de Jeugdzorg wetgeving														
• Contouren wetsvoorstel gereed														
Wet naar de Eerste en Tweede Kamer	Advies/consultatie	RvS	12-12				Wet gereed	Vorbereiding gemeenten						
Wet in werking														1-15
Uitwerken afspraken beleidsinformatie en verantwoording														
Indicatoren zorg harmoniseren en – waar nodig – opnieuw vaststellen			12-12											
Uitwerking afspraken inkoop of subsidie.														

Aanzet tot kwaliteitskaders • Welke eisen voor welke zorgaanbieders in wet opnemen?	<i>Inv. 1.12</i>	<i>Verwerken in wet</i>											
Kwaliteit instrumenten, interventies en professionals borgen	<i>1-12 ontwerp</i>				<i>1-13 start programma effectief werken jeugdsector</i>								
Certificering jeugdzorg ⁺	<i>31-11 gereed</i>												
Verdeelmodel financiën gereed	<i>1-12 kader</i>	<i>Hist. budget per gemeente</i>				<i>Verdeelmodel SCP/Cebeon</i>			<i>1-14 definitief verdeelmodel</i>				
Onderzoek eigen bijdrage		<i>4 –12 Inkomenspositie in beeld 6 12 kamervoorstel</i>											
Landelijke kaders nieuwe Wet helder													
Vormgeven toegangsfunctie CJG	<i>1-12</i>	<i>Verdere uitwerking</i>											
Positionering jeugdbescherming en jeugdreclassering	<i>Uitwerking</i>												
Welke rechten cliënt in wet vastleggen?	<i>31.11</i>	<i>Verwerken in wet</i>											
Uitwerken overgangsregelingen cliënten en personeel. Maatregelen risicobeheersing													
Uitwerking afsprakenkader kwaliteitseisen Jeugdbescherming en Jeugdreclassering gereed													
Landsdekkende invulling bovenlokale uitvoering gereed													
Definitieve overdracht taken provincie													<i>1-15</i>

DRENTSE PILOT JEUGD	Fase	Definitie	Ontwerp											Realisatie
		1 ^{ste} kwart 2012	2 ^{de} kwart 2012	3 ^{de} kwart 2012	4 ^{de} kwart 2012	1 ^{ste} kwart 2013	2 ^{de} kwart 2013	3 ^{de} kwart 2013	4 ^{de} kwart 2013	1 ^{ste} kwart 2014	2 ^{de} kwart 2014	3 ^{de} kwart 2014	4 ^{de} kwart 2014	1 ^{ste} kwart 2015
Landelijke transitieagenda wordt transitieplan met uitgewerkte fasering														
Zicht op landelijke (macro) aantallen cliënten per sector, zicht op budget per cliënt in sectoren.														
Voorwaarden experimenteerruimte														
Keuze voor CJG/Wet op de Jeugdzorg wetgeving <ul style="list-style-type: none"> Contouren wetsvoorstel gereed														
Wet naar de Eerste en Tweede Kamer					12-12									
Wet in werking														1-15
Uitwerken afspraken beleidsinformatie en verantwoording														
Uitwerking afspraken inkoop of subsidie.														
Aanzet tot kwaliteitskaders														
Verdeelmodel financiën gereed														
Landelijke kaders nieuwe Wet helder														
Uitwerken overgangsregelingen cliënten en personeel.														
Maatregelen risicobeheersing														
Uitwerking afsprakenkader kwaliteitseisen Jeugdbescherming en Jeugdreclassering gereed														
Landsdekkende invulling bovenlokale uitvoering gereed														
Definitieve overdracht taken provincie														1-15
Drentse uitvoeringspraktijk														
Visie														
Visiestuk + Drentse transformatieplan vaststellen in de Drentse Gemeenten en Provincie		2-12												
1 ^e versie Drentse monitor jeugd over aantallen jeugdigen in zorg per instelling per gemeenten. <ul style="list-style-type: none"> Monitor wordt vervolgens 2x per jaar besproken in VDG overleg.		2-12												
Organisatie pilot														
Aanstellen contact ambtenaar per regio + 1 provinciale		1-12												

ambtenaar. Start overdragen bestaande kennis vanuit provincies en zorgverzekeraars naar gemeenten.													
Programmaopdrachten Drentse pilot Jeugd worden voorgelegd aan VDG overleg en – waar aangewezen – de individuele gemeenten.	2-12												
Besluit verlenging pilot 20/13/2014			8-12				8-13						
Regionale versterking zorgstructuur													
Gewenste en werkbare omvang van gebiedsgebonden teams en hun werkgebied.		6-12											
Inventarisatie en – vervolgens – stroomlijning lokale/-regionale overlegstructuren		Inv. 4-12		Str. 11-12									
Inventarisatie aanbod en bepalen minimaal aanbod per gemeente.		4-12											
Stroomlijnen van het ondersteunings- en hulpaanbod				10-12									
Criteria opstellen voor goed arbeidsmarktbeleid.		6-12											
Start instroom Toegangsm medewerkers BJZ in (samenwerkende) CJG's				11-12									
Per 1/1/2013 1 centrale toegang met BJZ en (samenwerkende) CJG's.					1-13								
Risicomanagement zo ingericht en georganiseerd dat de veiligheid van het kind en/of omgeving zoveel als mogelijk gegarandeerd is.													
Start projecten per regio. bijvoorbeeld			9-12										
• Passend onderwijs													
• Ontschot aanbod													
• Samenwerking met JB/ JR en Raad voor de Kinderbescherming en CJG													
Financiering en inkoop													
Inventarisatie gebruikers en kosten		4-12											
Voorstel financieringssysteem					4-13								
Concept verdeelmodel inclusief bepaling schaalverdeling inkoopniveau.				10-12									
Invullingen geven aan opdrachtgeverschap.													
Inkoopadvies 2014					6-13								
Kwaliteit													
Eisen opstellen ten aanzien van kennis en kunde van de		4-12											

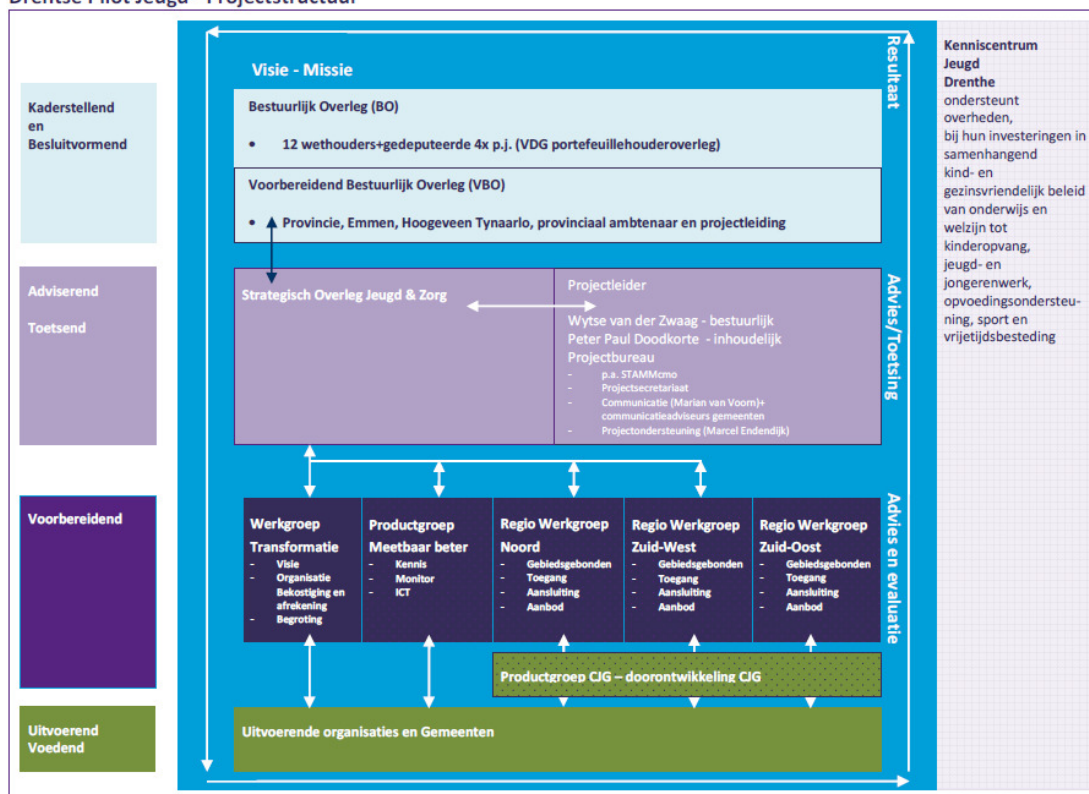
professionals.													
Bepalen van de gewenste deskundigheidsbevordering.				10-12									
Opleidingsplannen CJG's in regio's gereed					3-13								
Oplevering effect- en prestatie-indicatoren en het voortgaand verbeteren van onderlinge vergelijkbaarheid van het aanbod op inhoud, kwaliteit en prijs.						4-13							
Kennisborging													
Positief Opvoeden Drenthe	2-12												
Kennis van de domeinen en werkwijzen is bij partijen (bestuurlijk, tactisch en operationeel) aanwezig.													
Intersectorale afstemming en ontschotting													
Overleg tussen DB van de Drentse pilot en mede financiers als Zorgverzekeraar, VWS en V&J. • Instellen 'ontschotte' budgetten.			v.a. 6-12										
Start gesprekken met Onderwijspartners	2-12												
Start gesprekken in regio's met uitvoeringspartners		4-12											
Start gesprekken met intersectorale (jeugdzorg – LVGj, jGGZ, Justitie) zorgaanbieders in regio's.			7-12										
Start in samenhang opstellen Beleidskaders Provincie - Gemeenten en programma's van eisen voor uitvoeringspartners voor 2013		4-12				4-13			4-14				
Duidelijkheid over positionering Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en afdeling Jeugdbescherming/jeugdreclassering					1-13								
Clïëntparticipatie													
Gesprekken met cliëntvertegenwoordigers per regio.			9-12			4-13			2-14			11-14	
Inrichten van klachtensystematiek en klachtenregelingen.													
Doelgroepparticipatie gerealiseerd t.a.v. beleid en de inrichting en uitvoering van hulp.													

Bijlage 3

Projectorganisatie Drentse Pilot jeugd

Drentse Pilot Jeugd - Projectstructuur

Bestuurlijk

De projectstructuur voorziet in een Bestuurlijk Overleg (BO) bestaande uit de 13 Drentse portefeuillehouders jeugd die elkaar in VDG verband periodiek ontmoeten. Een Voorbereidend Bestuurlijk Overleg (VBO) bestaande uit een aantal wethouders en de gedeputeerde jeugdzorg voorziet in de voorbereiding van het BO.

Het VBO komt tenminste 6x per jaar bij elkaar. Bij verhindering voorziet de betreffende portefeuillehouder in vervanging vanuit de regio.

- Het VBO bereidt de bijeenkomsten van het BO voor en bewaakt de voortgang van het Drentse transformatieplan.
- Daar waar nodig neemt het VBO beslissingen (going concern) binnen de kaders van het transformatieplan als de actualiteit dat vraagt. Het VBO stemt dat af met de leden van het BO.
- De een regio vertegenwoordigende portefeuillehouder (linking pin) zoekt actief afstemming met de andere portefeuillehouders in de regio.
- Vanuit het VBO worden afspraken gepland met medefinanciers als het rijk (VWS en V&J), en de Zorgverzekeraars. Het VBO kan hier ook andere portefeuillehouders bij inschakelen.
- Daar waar nodig laat het VBO zich adviseren door specifieke deskundigen (bijvoorbeeld op het terrein van inkoop/subsidiering)
- Het VBO heeft afstemming met het projectbureau van de Pilot en zorgt dat het Projectbureau goed kan functioneren.

Vanwege de omvang en complexiteit van de opdracht is voor de Drentse Pilot Jeugd separaat en additioneel een bestuurlijk overleg georganiseerd. Ook thema's als passend onderwijs, werken naar vermogen en stelselherziening AWBZ kunnen hier in samenhang ter tafel komen. Waar nodig kunnen/zullen hierbij meerdere portefeuillehouders per gemeente aanwezig zijn.

- Het VBO coördineert bestuurlijk de voortgang van de transitie/ transformatie van de zorg voor jeugd in Drenthe.
- Het BO bewaakt welke zaken ter besluitvorming dienen te worden voorgelegd aan individuele Colleges en Raden.
- De individuele gemeenten en Provinciale Staten stellen de visie en het transformatieplan Drentse Pilot jeugd (inclusief jaarlijks de begroting) vast.

Ambtelijk

Het BO en VBO worden ondersteund door het (ambtelijk) Strategisch Overleg waarin de gemeentelijke en provinciale beleidsambtenaren jeugd participeren. Vanuit hun midden voorziet de werkgroep Transformatie in samenspraak met lokale c.q. regionale contactfunctionarissen in het bewaken van de samenhang in voorbereiding en uitvoering. De hieruit voortvloeiende extra inzet wordt per 2012 deels gefaciliteerd uit de begroting¹⁰ van de pilot

Projectbureau

Het Projectbureau¹¹ bestaat uit:

- Een algemeen projectleider en een bestuurlijk projectleider.
De inhoudelijke projectleiding wordt in 2011 en 2012 uitgevoerd door dhr. Peter Paul Doodkorte en de bestuurlijk projectleider is dhr. Wietze van der Zwaag. De projectorganisatie wordt ondersteund door STAMMcmo. Het project zoekt actieve afstemming met medefinanciers als de ministeries van VWS en Veiligheid en Justitie en de Zorgverzekeraars.
- Een procesbegeleider vanuit STAMM cmo
De huidige procescoördinator is Marcel Endendijk en de huidige secretariaatsmedewerker is Saskisa Geerts. Zij zijn nog tot 2013 gefaciliteerd om mee te werken aan de Drentse Pilot jeugd. Daarna moeten er nieuwe afspraken worden gemaakt.
- Secretariële ondersteuning vanuit STAMMcmo
- Ondersteuning op het gebied van communicatie en pr.
- De leden van de werkgroep Transformatie (zie projectstructuur) maken eveneens deel uit van het projectbureau.

Werkwijze

- Het Projectbureau wordt voorgezeten door de inhoudelijk projectleider en komt ten minste 8 x per jaar bij elkaar.
- Het projectbureau/ de inhoudelijk projectleider beheert de begroting en rapporteert de voortgang periodiek via het VBO en BO aan de individuele gemeenten.
- Het projectbureau bereidt de vergaderingen van het (V)BO voor.
- Het projectbureau werkt tevens nadere plannen uit voor de wijze waarop deskundigheid vanuit Provincie en zorgverzekeraars kan worden overgedragen aan gemeenteambtenaren ca.

---

¹⁰ Zie verder de begroting van de Drentse pilot jeugd.

¹¹ Taak en functie omschrijvingen zijn beschikbaar via www.drentsepilotjeugd.nl

De projectorganisatie wordt jaarlijks geëvalueerd en zo nodig bijgesteld door het (V)BO. De projectbegroting wordt daarbij ook jaarlijks vastgesteld.

Over de noodzaak van een eventuele voortzetting van de projectorganisatie voor de periode 2013 – 2014 wordt medio 2012 op basis van de dan geldende stand van zaken nader besloten.

Communicatie en PR

Het projectbureau zorgt voor een pro actieve communicatie met alle geledingen van de Pilot organisatie, met betrokken uitvoeringsorganisaties en met landelijke overheden en opinion makers.

Middelen:

- Actuele website www.drentsepilotjeugd.nl
- Nieuwsbrief
- Uitgaven als de publieksgerichte versie van Als jeugd en toekomst tellen.
- Sociale media
- Rechtstreekse contacten met communicatiemedewerkers van betrokken partijen
- Artikelen in landelijke vakbladen en regionale pers.

Een en ander wordt omschreven in een communicatieplan.

Regioprojectgroepen

Op basis van smart geformuleerde opdrachten, afgeleid van de visie en het Drentse transformatieplan, werkt iedere gemeente – waar aangewezen, gewenst of noodzakelijk in regionaal verband – de lokale en bovenlokale organisatie van de zorg voor jeugd uit. Via de werkgroep transformatie wordt de onderlinge samenhang en afstemming bewaakt. De werkgroep transformatie draagt vervolgens verantwoordelijkheid voor het (doen) oppakken van die zaken welke bovenlokale resp. provinciale uitwerking behoeven. Periodiek wordt het (V)BO over de voortgang geïnformeerd. Waar aangewezen worden voorstellen voor actualisatie en/of uitbreiding via het (V)BO aan de daartoe aangewezen gremia ter besluitvorming voorgelegd.

Er is vanuit de begroting van de Drentse pilot jeugd een bescheiden budget beschikbaar om de regionale afstemming te faciliteren.

Vaste leden regionale projectgroepen zijn:

- vanuit iedere gemeente 1 contact ambtenaar
- vanuit iedere gemeente 1 CJG coördinator
- een provinciale ambtenaar
- procescoördinatie vanuit STAMMcmo

Incidenteel:

- Desgewenst sluiten de projectleiders aan bij het overleg.
- Bij belangrijke gesprekken met veldpartijen sluiten portefeuillehouders vanuit de regio/provincie aan bij het overleg.
- De projectgroepen kunnen zich laten adviseren door deskundigen.
- De projectgroepen gaan in fases nadrukkelijk in gesprek met uitvoeringsorganisaties

Uitwisseling van ontwikkelingen en voortgang in de regionaal verband wordt besproken in:

- Het projectbureau
- Het Strategisch overleg jeugd waaraan alle door de gemeenten aangewezen ambtenaren deelnemen.

- Het (V)BO overleg.

Thema bijeenkomsten

Het projectbureau organiseert per jaar minimaal twee brede themabijeenkomsten over relevante thema's in de transitie/transformatie voor de leden van het BO en alle betrokkenen op (sub)regionaal niveau (inclusief uitvoeringsorganisaties en cliëntvertegenwoordigende partijen).

Bijlage 4

Lokale opdracht - uitwerking

Opdracht*

- Definieer met de lokale (zorg)structuur als basis – de natuurlijke leefroutes van ouders en kinderen en – hierop aansluitend – het werkgebied van de gebiedsgebonden teams.

Toelichting

Waar de rijksoverheid bij de transformatie van de jeugdzorg verantwoordelijkheden en budgetten in beginsel zo lokaal mogelijk belegt, dat wil zeggen bij alle – ook kleinere – gemeenten, vraagt de praktijk het principe van ‘vorm volgt inhoud’. Eerst wordt voorzien in het organiseren van gewenste of noodzakelijke ondersteuning zo dicht mogelijk in de omgeving van de opvoeder (of dat nu een gezin, een school of een kindercentrum is). Vervolgens komt de regie daarover te liggen bij de bestuurslaag die het beste in staat die ondersteuning als zodanig te regelen. Dat kan een gemeente zijn, maar ook een SVW-VO of een andere bestuurslaag. De vanzelfsprekende leefroutes van ouders en kinderen zijn bij de keuze voor het daarbij passende samenwerkingsverband een logische en dus belangrijke toetssteen. Ook voor de organisatie van de ondersteuning. Instituties voegen hun (bestuurlijke) organisatie dus in.

- Geef aan op welke wijze per 1 januari 2013 de toegang tot de zorg voor jeugd (de huidige toegangstaken Bureau Jeugdzorg) binnen de lokale zorgstructuur resp. via de gebiedsgebonden teams kan worden geregeld en geborgd.

Toelichting

De Centra Jeugd en Gezin vormen binnen het toekomstige stelsel zorg voor jeugd een centrale positie. De primaire opvoedmilieus (school, kinderopvang, sportclub, etc.) vormen daarbij voor ouders en kinderen de natuurlijke frontoffice. De vanuit de netwerkorganisatie CJG gevormde gebiedsgebonden teams voorzien vervolgens – waar nodig of gewenst – in het tijdig erbij halen van specialistische ondersteuning of zorgaanbod.

Stap 1 Analyse

1. Inleiding	
2. Samenvatting van analyse (intern/extern)	<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkelingen in de regio Ontwikkelingen in gebruikersgedrag Inventarisatie gebruikers en kosten Overheidsrichtlijnen/wetgeving Etc.
3. Visie op het resultaat	<ul style="list-style-type: none"> Bijvoorbeeld: hoe geef je invulling aan het opdrachtgeverschap.
4. Beschrijving van de relatie met andere beleidsterreinen	<ul style="list-style-type: none"> Bijv. AWBZ, Passend Onderwijs, Wet werken naar vermogen

Stap 2 Ambities, Strategie en Uitgangspunten

5. Ambitiesniveaus	<ul style="list-style-type: none"> Bijvoorbeeld: Inventarisatie en – vervolgens – stroomlijning lokale/-regionale overlegstructuren
6. Doelen en doelstellingen	<ul style="list-style-type: none"> Bijvoorbeeld: Stroomlijnen en ontdebellen van het aanbod jeugd- en opvoedhulp
7. Doelgroepen	
8. Uitgangspunten/Toetsstenen	<ul style="list-style-type: none"> Zie ‘Als jeugd en toekomst tellen’
9. Consequenties en randvoorwaarden	<ul style="list-style-type: none"> Op gebied van organisatie, samenwerking, budget, capaciteit, planning, etc. Geef aan wat lokaal kan en wat bovenlokaal moet.
10. Route	<ul style="list-style-type: none"> Route waarlangs het beoogde resultaat wordt bereikt.

Stap 3 Aanpak en organisatie

11. Opbouw van de integrale zorgstructuur	
12. Korte beschrijving van de (vervolg)acties	- Beschrijving, verantwoordelijke, resultaat, globale planning en kostenbegroting
13. Tijdsplan	
14. Budget en bekostiging	
15. Toetsings- en sturingscriteria	<ul style="list-style-type: none"> - Oplevering effect- en prestatie-indicatoren en het voortgaand verbeteren van onderlinge vergelijkbaarheid van het aanbod op inhoud, kwaliteit en prijs. - Bij de actiepunten 15 en 16 wordt de relatie wordt gelegd met de kosten voortvloeiend uit gemaakte beleidskeuzes. Deze worden afgezet tegen de te verwachten inkomsten. Met andere woorden: hierin vindt de check plaats voor wat betreft de betaalbaarheid van het ambitieniveau.
16. Borging	<ul style="list-style-type: none"> - Bijvoorbeeld eisen ten aanzien van kennis en kunde van de professionals. - De gewenste vormen van deskundigheidsbevordering. - Opleidingsplannen CJG netwerk. - Geef aan op welke wijze de cliëntenvertegenwoordiging is geregeld. - Geef aan hoe de klachtensystematiek en klachtenregelingen zijn geregeld.
17. Risico en succesfactoren	- Geef aan of, en op welke wijze het risicomanagement zo is ingericht en georganiseerd dat de veiligheid van het kind en/of omgeving zoveel als mogelijk gegarandeerd is.
18. Bronvermelding	

* (Samenwerkende) gemeente(n) kiezen binnen dit format en de afgesproken tijdshorizon hun eigen prioriteiten en hun eigen tempo.

Voorts is de afspraak dat:

- Uitvoeringspartijen en cliëntenvertegenwoordigende organisaties optimaal worden betrokken bij de werkzaamheden.
- (Samenwerkende) gemeenten worden ondersteund door de projectleiding en STAMMcmo en rapporteren via het Projectbureau en het Strategisch Overleg de voortgang aan het (V)BO.
  - Ieder kwartaal is er een uitwisseling van ervaringen.
- Portefeuillehouders worden nauw betrokken bij de uitwerking door samenwerkende gemeenten.
- Bovenlokaal te organiseren kwesties worden in opdracht van het (V)BO via het Projectbureau opgepakt en uitgewerkt en voor besluitvorming aan de aangewezen bestuurlijke gremia voorgelegd.

Bijlage 5

Bovenlokale opdracht - uitwerking

Beleidsinformatie

Gevraagd wordt om:

- de contouren van (varianten van) een brede jeugdmonitor te schetsen;
- aan te geven hoe deze gerealiseerd kan worden en tegen welke kosten;
- inzicht te geven in het model van (modulaire) dataverzameling, waaronder de aansluiting bij lokale en andere integrale monitors en de relatie met brancherapporten en de noodzaak van longitudinale gegevensverzameling;
- een voorstel te doen voor de frequentie en de wijze van rapporteren.
- lever periodiek een geactualiseerde jeugdmonitor op die voor een afgesproken set van indicatoren inzichten geeft in de staat van de jeugd en de zorgconsumptie in een bepaalde wijk/gemeente/regio in vergelijking met andere geografische gebieden in Drenthe. De monitor wordt periodiek geactualiseerd, waardoor ook trend gegevens verkregen worden.
- voorzie in een digitaal platform waarbij op elk moment een actuele staat van de jeugd(zorg) is in te zien op wijk-, gemeente- en provincie niveau. Ditzelfde systeem werkt ook ondersteunend aan de ketensamenwerking door jeugdzorginstellingen.

Toelichting

Het is van belang dat zorg voor jeugd wordt ingekocht op basis van inzicht in de zorgvraag en de (te verwachten) wenselijke ontwikkelingen in de zorg voor jeugd. Hiervoor moet er inzicht komen in de zorgbehoefte en moet er voor ouders en kinderen keuzevrijheid bestaan in zorgvormen (en organisaties). Hierbij geldt dat kwaliteit van zorg en doeltreffendheid belangrijke voorwaarden zijn.

Stap 1 Analyse

1. Inleiding	
2. Samenvatting van analyse (intern/extern)	- Ontwikkelingen op lokaal en regionaal niveau
	- Inventarisatie gebruikers en kosten
	-
	- Etc.
3. Visie op het resultaat	-
4. Beschrijving van de relatie met andere beleidsterreinen	- Bijv. AWBZ, Passend Onderwijs, Wet werken naar vermogen

Stap 2 Ambities, Strategie en Uitgangspunten

Ambitieniveaus	- Gestreefd wordt naar een breed informatiesysteem over de jeugd. - De monitor is bedoeld om en de situatie van de jeugd in kaart te brengen, en (hoe) de efficiëntie en effectiviteit van aanbod en beleid.
5. Doelen en doelstellingen	- Bijvoorbeeld: Stroomlijnen en ontdebellen van het aanbod jeugd- en opvoedhulp
6. Doelgroepen	- Financiers, aanbieders van jeugd- en opvoedhulp en uitvoerende professionals.
7. Uitgangspunten/Toetsstenen	- Zie 'Als jeugd en toekomst tellen'.
8. Consequenties en randvoorwaarden	- Op gebied van organisatie, samenwerking, budget, capaciteit, planning, etc. - Geef aan wat lokaal kan en wat bovenlokaal moet.

9. Route	- Route waarlangs het beoogde resultaat wordt bereikt.

Stap 3 Aanpak en organisatie

10. Opbouw Monitor	De monitor kenmerkt zich door: <ul style="list-style-type: none"> - een periodieke en systematische informatieverzameling; - actuele informatie; - consistentie in het gebruik van de gebruikte indicatoren; - beleidsrelevante informatie; - het hebben van een ijkpunt.
11. Korte beschrijving van de (vervolg)acties	- Beschrijving, verantwoordelijke, resultaat, globale planning en kostenbegroting
12. Tijdsplan	<ul style="list-style-type: none"> - De 0-meting wordt opgeleverd in het eerste kwartaal van 2012. - Vervolgens komt er tweemaal per jaar een update van de monitor
13. Budget en bekostiging	- € 70.000,- t.l.v. begroting Drentse pilot jeugd
14. Toetsings- en sturingscriteria	<ul style="list-style-type: none"> - De inhoud van de monitor bestaat in beginsel uit vaste onderwerpen. - Er moeten niet steeds nieuwe thema's worden ingebracht. Wel kunnen verschillende gegevensbronnen gebruikt worden. Daarbij moet er aandacht zijn voor de informatiebehoefte van gemeenten, instellingen, ouders en jeugd zelf.
15. Borging	- De monitor wordt periodiek geactualiseerd, waardoor ook trend gegevens verkregen worden. Uiteindelijk is een digitaal platform beschikbaar waarbij op elk moment een actuele staat van de jeugd(zorg) is in te zien op wijk-, gemeente- en provincie niveau. Ditzelfde systeem werkt ook ondersteunend aan de ketensamenwerking door jeugdzorginstellingen.
16. Risico en succesfactoren	-
17. Bronvermelding	

Financieel beheer, efficiency, effectiviteit en juridisch kader

- Geef inzicht in de methode(n) en/of afspraken die benodigd zijn om tot een passend arrangement voor de inkoop van zorg door de (samenwerkende) gemeente(n) te komen.
- Lever een beschrijving van de inkoopmarkt voor zorg voor jeugd die gaat ontstaan inclusief een beoordeling hoe deze passend is of kan worden bij de (vormen van) jeugdzorg en preventieve activiteiten die de gemeente wil bieden.
- Formuleer, gekoppeld aan deze beoordeling gewenste maatregelen en de effecten van die maatregelen.

Toelichting

De transitie van de jeugdzorg naar de gemeenten zal verandering brengen in de marktverhoudingen. Onduidelijk is nog hoe deze nieuwe verhoudingen in de praktijk vorm zullen krijgen. De gemeente zal – al dan niet in regionaal verband – een samenhangend aanbod voor de jeugdigen en hun ouders moeten creëren, maar niet alle (specialistische) zorg kan naar verwachting door individuele gemeenten worden ingekocht. Vormen van samenwerking lijkt daarom noodzakelijk. Aan de kant van de aanbieders van jeugd- en opvoedhulp zullen ook ontwikkelingen ontstaan om in te spelen op de grote toename

van het aantal financiers c.q. de gemeenten.

Een bijzonder punt van aandacht is de uiteenlopende schaal waarop de zorg voor jeugd is georganiseerd. Niet zelden overstijgen bestuurlijk gezien (ook) basisvoorzieningen het gemeentelijk niveau. Naast lokaal georiënteerde aanbieders zijn er diverse vormen van bovenlokale (bestuurlijke) samenwerking (GGD-regio's, regionale/provinciale verzorgingsgebieden rond welzijn, onderwijs, politie, Openbaar Ministerie, reclassering, etc.

Stap 1 Analyse

0. Inleiding	<ul style="list-style-type: none"> - Het verleggen van de financiële stromen leidt tot het ontstaan van nieuwe markten voor de inkoop van de uitvoering van preventieve activiteiten en van zorg (hierna wordt alleen de term zorg gebruikt voor beide typen). Aanbieders die voorheen contracten sloten met zorgverzekeraars, zorgkantoren of die subsidie kregen van de provincie, krijgen nu te maken met gemeenten. Gemeenten moeten van de zeer uiteenlopende producten in de verschillende jeugdsectoren één samenhangend aanbod maken en moeten daartoe inkoopmodellen gebruiken.
1. Samenvatting van analyse (intern/extern)	<ul style="list-style-type: none"> - Hoe ziet de huidige markt er uit? - Welke inkoopmodellen kunnen worden gebruikt? - Wat zijn voor de taken die de gemeenten erbij krijgt (jeugdzorg, AWBZ-begeleiding) de best passende modellen? - Welke lessen kunnen voor de beantwoording van deze vraag worden geleerd uit de huidige situatie, actuele experimenten, andere sectoren en theorieën over inkoopmodellen? En wat kan, mag en moet op basis van het nationale en Europese recht?
	<ul style="list-style-type: none"> - Inventarisatie gebruikers en kosten
	<ul style="list-style-type: none"> - Etc.
2. Visie op het resultaat	<p>De (samenwerkende) gemeente(n) wil(-len) een objectiveerbare inkoop.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Onderscheid helpt alleen als de (samenwerkende) gemeente(n) er op kan inkopen. - De (samenwerkende) gemeente(n) moet(-en) kunnen sturen op de klantenstroom, niet op aard en omvang van het aanbod. - Aanbieders van jeugd- en opvoedhulp kunnen de omvang van de categorieën beïnvloeden.
3. Beschrijving van de relatie met andere beleidsterreinen	<ul style="list-style-type: none"> - Bijv. AWBZ, Passend Onderwijs, Wet werken naar vermogen

Stap 2 Ambities, Strategie en Uitgangspunten

Ambitieniveaus	<ul style="list-style-type: none"> - Gestreefd wordt naar een breed informatiesysteem over de jeugd. - De monitor is bedoeld om en de situatie van de jeugd in kaart te brengen, en (hoe) de efficiëntie en effectiviteit van aanbod en beleid.
----------------	---

4. Doelen en doelstellingen	- Bijvoorbeeld: Stroomlijnen en ontdebellen van het aanbod jeugd- en opvoedhulp
5. Doelgroepen	- Financiers, aanbieders van jeugd- en opvoedhulp en uitvoerende professionals.
6. Uitgangspunten/Toetsstenen	- Zie 'Als jeugd en toekomst tellen'.
7. Consequenties en randvoorwaarden	Belangrijk is dat bij het geven van het antwoord duidelijkheid geboden wordt over <ul style="list-style-type: none"> - De onderliggende principes, definities en rol- en taakverdeling.; - De bijbehorende prestatie-indicatoren en beleidsinformatiebeleid; - Het verantwoordingsmodel en de mogelijke invulling van het implementatietraject.
8. Route	- Beschrijf de route waarlangs het beoogde resultaat wordt bereikt.
Stap 3 Aanpak en organisatie	
9. Opbouw	-
10. Korte beschrijving van de (vervolg)acties	- Beschrijving, verantwoordelijke, resultaat, globale planning en kostenbegroting
11. Tijdspad	-
12. Budget en bekostiging	-
13. Toetsings- en sturingscriteria	<ul style="list-style-type: none"> - Op basis van het te hanteren model van financiering dienen (samenwerkende) gemeente(n) met de aanbieders van jeugd- en opvoedhulp afspraken te kunnen maken over een op het betreffende model afgestemde management- (relevant voor de aanbieders van jeugd- en opvoedhulp) en sturingsinformatie (relevant voor in ieder geval de financier). Dit vraagt om: - Het op tactisch niveau voorbereiden van beleidsvoorstellen; - Voorstellen over het verbinden van het inhoudelijk informatiebeheer en het financiële beheer; - Beleidsrapportages: - Het op tactisch niveau voorbereiden van beleidsvoorstellen inzake de uniforme, reguliere beleidsinformatie (beleidsrapportages). - Gegevensuitwisseling: - Het voorbereiden van voorstellen voor de wijze en inhoud van de uit te wisselen cliëntgegevens en informatie tussen aanbieders van jeugd- en opvoedhulp (onderling). - Vertaling van het vastgestelde model naar de uitvoeringspraktijk. - Ontwikkelen van draagvlak.
14. Borging	-
15. Risico en succesfactoren	- De uitkomsten van de nieuwe marktverhoudingen zijn

	nog onduidelijk. De transitie van de jeugdzorg naar de gemeente kan leiden tot ongewenste situaties en (financiële) risico's. Situaties waarbij – onbedoeld door de betrokken partijen - het belang van de betrokken ouders en/of jeugdigen in het nauw komt. Beschrijf de risico's en geef aan hoe deze kunnen worden gereduceerd resp. weggenomen.
16. Bronvermelding	

Toeleiding – ruimte om verantwoording te nemen – nog nader uit te werken en vast te stellen

- Faciliteer en begeleidt de discussie over een c.q. de toekomstige wijze waarop de gemeente de indicatiefunctie kan invullen.

Stap 1 Analyse

0. Inleiding	-
1. Samenvatting van analyse (intern/extern)	<ul style="list-style-type: none"> - De onafhankelijke indicatiestelling staat onder druk. De parlementaire werkgroep 'Toekomstverkenningen zorg voor jeugd' beval aan om de professional zelf weer te laten bepalen welke zorg een kind nodig heeft, zonder tussenkomst van een onafhankelijk indicatie. - Binnen de zorg voor jeugd staat het Bureau Jeugdzorg al langer onder druk, onder meer vanwege de bureaucratie.
	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeenten zijn druk bezig om hun beleid te 'kantelen': mensen ertoe bewegen om niet direct naar een geïndiceerde (individuele) voorziening te grijpen, maar eerst na te gaan wat ze zelf in hun omgeving aan hun problemen kunnen doen. - Er is daarbij vrij algemene overeenstemming over het gegeven dat de onafhankelijke indicatiestelling een belangrijke hindernis vormt om de problemen in de zorg voor jeugd aan te pakken.
	- Etc.
2. Visie op het resultaat	
3. Beschrijving van de relatie met andere beleidsterreinen	-

Stap 2 Ambities, Strategie en Uitgangspunten

Ambitieniveaus	-
4. Doelen en doelstellingen	-
5. Doelgroepen	-
6. Uitgangspunten/Toetsstenen	- Zie 'Als jeugd en toekomst tellen'.
7. Consequenties en randvoorwaarden	-
8. Route	-

Stap 3 Aanpak en organisatie

9. Opbouw	-
10. Korte beschrijving van de (vervolg)acties	-

11. Tidspad	-
12. Budget en bekostiging	-
13. Toetsings- en sturingscriteria	-
14. Borging	-
15. Risico en succesfactoren	-
16. Bronvermelding	

Kwaliteitseisen en prestatie-eisen - nog nader uit te werken en vast te stellen

Stap 1 Analyse

17. Inleiding	<ul style="list-style-type: none"> - Prestatiemeting is nodig. Tegelijkertijd merken wij op dat het ook het huidige jeugdzorgstelsel in feite een adequaat resp. gevalideerd meetsystemen c.q. – instrumenten ontbeert. Dit vraagt om optimalisering van de huidige vormen van prestatiemeting en dus het zoeken naar de grootste voorspellers daarvan. - De effectmeting in termen van de prestatie-indicatoren is nog in ontwikkeling. Voor een benchmark van aanbieders van jeugd- en opvoedhulp/regio's en gemeenten is het van belang hiervoor uniforme meetinstrumenten af te spreken.
18. Samenvatting van analyse (intern/extern)	<p>De landelijke overeengekomen prestatie-indicatoren voor de aanbieders van jeugd- en opvoedhulp zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mate van doelrealisatie - Mate van cliënttevredenheid over resultaten hulp - Mate van reguliere beëindiging van de hulp -
	-
	- Etc.
19. Visie op het resultaat	<p>Op basis van de geschetste inhoudelijke visie deden van Yperen & Woudenberg (2011)¹² het voorstel om bij de verdere inrichting van de jeugdketen tien kwaliteitseisen als uitgangspunt te nemen. Deze kwaliteitseisen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de jeugdige en de opvoeder centraal; - eigen kracht versterkend; - uitnodigend en laagdrempelig voor groot bereik in compartiment 0 en 1; - vroegtijdig ondersteunen door goede signalering en outreachend werken; - vasthoudend zijn als veiligheid van de jeugdige of de samenleving in het geding is; - effectieve en efficiënte diensten aanbieden en

¹² Yperen T van & A van Woudenberg. Werk in uitvoering: bouwen aan het nieuwe jeugdstelsel. NJi, Utrecht 2011.

	bureaucratie voorkomen; - gecoördineerd samenwerken: één gezin, één plan; - gemotiveerde en competente werkers; - bestuurlijk draagvlak voor vernieuwing en eenduidige sturing; - lerende organisatie.
20. Beschrijving van de relatie met andere beleidsterreinen	-
Stap 2 Ambities, Strategie en Uitgangspunten	
Ambitieniveaus	- Het effect is de mate waarin de aangeboden jeugd- en opvoedhulp de autonomie van het kind(systeem) heeft versterkt.
21. Doelen en doelstellingen	-
22. Doelgroepen	-
23. Uitgangspunten/Toetsstenen	- Zie 'Als jeugd en toekomst tellen'.
24. Consequenties en randvoorwaarden	-
25. Route	-
Stap 3 Aanpak en organisatie	
26. Opbouw	-
27. Korte beschrijving van de (vervolg)acties	-
28. Tijdspad	-
29. Budget en bekostiging	-
30. Toetsings- en sturingscriteria	-
31. Borging	-
32. Risico en succesfactoren	-
33. Bronvermelding	

Bijlage 6

Afkortingenlijst

AMK	Advies- en Meldpunt Kindermishandeling
BJZ	Bureau Jeugd Zorg
CFJ	Commissie Financiering Jeugdzorg
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
DVI	Drentse Verwijsindex
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheids Zorg
ICT	informatie- en Communicatietechnologie
IPO	Interprovinciaal Overleg
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
J-GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg Jeugd
J-LVG	Licht Verstandelijk Gehandicapten Jeugd
LVG	Licht Verstandelijk Gehandicapten
MDT	Multi Disciplinair Team
NJI	Nederlands Jeugd Instituut
OM	Openbaar Ministerie
PIONN	Praktijkgestuurd Innovatie & Onderzoeksnetwerk Noord-Nederland
PMTO	Parent Management Training Oregon
PBS	Positive Behaviour Support
POD	Positief Opvoeden Drenthe
RAAK	Reflectie- en Actiegroep Aanpak Kindermishandeling
RGM	Resultaat Gericht Meten
Triple P	Positive Parenting Program (Positief pedagogisch programma)
UMCG	Universitair Medisch Centrum Groningen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport